



THƯ KHUYẾN NGHỊ

Kính gửi: Thủ tướng Chính phủ
Bí thư Thành ủy, Chủ tịch HĐND thành phố Đà Nẵng
Chủ tịch Ủy ban nhân dân thành phố Đà Nẵng

Ngày 28/04/2017, Trung tâm Con người và Thiên nhiên, (Liên hiệp các hội KH&KT Việt Nam) Trung tâm Bảo tồn Đa dạng sinh học Nước Việt Xanh, (Liên hiệp các hội KH&KT thành phố Đà Nẵng) và Nhóm nghiên cứu - Giảng dạy Môi trường & Tài nguyên sinh vật (DN-EBR) (Đại học Đà Nẵng) tổ chức Hội thảo "**Giải pháp bảo tồn và phát triển bền vững bán đảo Sơn Trà, thành phố Đà Nẵng**". Mục tiêu của Hội thảo nhằm đề xuất các giải pháp phát triển bền vững Bán đảo Sơn Trà.

Bán đảo Sơn Trà là tổng hòa của hệ sinh thái rừng gần liền biển tự nhiên duy nhất ở Việt Nam nằm ngay tại nội thành. Tuy nhiên, sự bùng nổ của hoạt động du lịch không bền vững trong những năm gần đây đang đe dọa sự tồn tại của hệ sinh thái Bán đảo Sơn Trà – nguồn giá trị chính khiến Sơn Trà trở nên hấp dẫn với du khách. Với ba mặt tiếp giáp biển, một mặt tiếp giáp đô thị, Sơn Trà không có cơ hội mở rộng diện tích, trái lại đã bị thu hẹp tới 41% diện tích (theo quy hoạch) so với thời điểm được công nhận là rừng cấm quốc gia năm 1977.

Trước nguy cơ các giá trị sinh thái độc đáo của Sơn Trà sẽ bị tác động nghiêm trọng trong tương lai gần và từ kết quả Hội thảo ngày 28/4/2017, chúng tôi khẩn thiết đề nghị Thủ tướng Chính phủ, Bí thư Thành ủy thành phố Đà Nẵng, Chủ tịch HĐND thành phố Đà Nẵng và Chủ tịch UBND thành phố Đà Nẵng những nội dung sau:

Thứ nhất, rà soát lại toàn bộ các Quy hoạch liên quan đến bán đảo đã được phê duyệt nhằm thống nhất con số về diện tích rừng đặc dụng ở khu BTTN Sơn Trà. Hiện nay số liệu về diện tích Sơn Trà còn mâu thuẫn, ví dụ quy hoạch tổng thể về bảo tồn đa dạng sinh học¹ thì diện tích Khu dự trữ thiên nhiên Sơn Trà là 3.871 ha, trong khi theo Quy hoạch hệ thống rừng đặc dụng² thì chỉ có 2.591,1 ha. Còn theo quy hoạch tổng thể phát triển khu du lịch quốc gia Sơn Trà đến năm 2025, định hướng đến 2030 thì Khu BTTN Sơn Trà chỉ có diện tích 1.826,5 ha trong số tổng diện tích rừng và đất lâm nghiệp là 2.810,8 ha³.

¹Quyết định 45/QĐ-TTg ngày 08/01/2014 của Thủ tướng Chính phủ về Quy hoạch tổng thể bảo tồn đa dạng sinh học của cả nước đến năm 2020, định hướng đến năm 2030.

²Quyết định 1976/QĐ-TTg ngày 30/10/2014 của Thủ tướng Chính phủ về quy hoạch hệ thống rừng đặc dụng của cả nước đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030.

³Thuyết minh Quy hoạch tổng thể phát triển khu du lịch quốc gia Sơn Trà, Thành phố Đà Nẵng đến năm 2025, định hướng đến năm 2030, Tổng cục Du lịch, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, 2016 (trang 9).

Thứ hai, rà soát và chấn chỉnh lại việc chuyển đổi mục đích sử dụng đất tại Sơn Trà, đặc biệt là chuyển đổi đất rừng đặc dụng/Khu bảo tồn thiên nhiên sang “đất khác”. Trong đó, đặc biệt lưu ý xem xét lại nội dung và thẩm quyền ra quyết định số 6758/QĐ-UBND ngày 20/08/2008 của UBND thành phố Đà Nẵng về việc phê duyệt quy hoạch 3 loại rừng trên địa bàn thành phố giai đoạn 2008 – 2020. Lưu ý rằng khái niệm rừng ở độ cao 200m trở xuống ở Sơn Trà được xếp loại “rừng nghèo” là không đúng cơ sở khoa học và cần có đánh giá khách quan của cơ quan chuyên môn. Trước đó, tại Công văn số 5674/UB-VP của UBND Thành phố Đà Nẵng gửi Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (NN&PTNT) ngày 21/10/2004 đề nghị xếp hạng là Khu bảo tồn sinh cảnh loài Sơn Trà và giữ nguyên diện tích lâm phận theo hiện trạng đã quy hoạch là 4.371ha.

Thứ ba, tổ chức điều tra và thẩm định lại Đánh giá Môi trường Chiến lược đối với Quy hoạch tổng thể phát triển khu du lịch quốc gia Sơn Trà. Theo Luật Bảo vệ Môi trường 2005 và 2014 thì một số Chiến lược, Quy hoạch và Kế hoạch phải thực hiện Đánh giá Môi trường Chiến lược. Cụ thể, Quy hoạch phát triển khu du lịch Sơn Trà là đối tượng phải thực hiện báo cáo đánh giá môi trường chiến lược theo Phụ lục I Nghị định 18/2015/NĐ-CP ngày 14/02/2015 của Chính phủ⁴. Tuy nhiên, tại thuyết minh Quy hoạch tổng thể phát triển khu du lịch quốc gia Sơn Trà, phần đánh giá tác động môi trường rất sơ sài, các tác động đến hệ sinh thái, tính đa dạng sinh học, an ninh nguồn nước lại gần như chưa được đề cập.

Thứ tư, xây dựng quy hoạch tích hợp tổng thể về bảo tồn và phát triển bền vững bán đảo Sơn Trà, kết nối cả hệ sinh thái rừng và biển trong một tổng thể mối liên hệ sinh thái tự nhiên bởi đới bờ biển Sơn Trà là vùng chuyển tiếp giữa lục địa và biển. Giá trị của hệ sinh thái và đa dạng sinh học trên rừng, rạn san hô, thảm cỏ biển, các loài sinh vật biển cần được xem xét đầy đủ và tích hợp.

Thứ năm, xem xét quy hoạch hợp nhất Sơn Trà và vùng biển xung quanh đến Nam Hải Vân để hình thành Khu dự trữ sinh quyển thế giới trình UNESCO công nhận như mô hình Khu dự trữ sinh quyển Cù Lao Chàm của Hội An nhằm mục đích bảo tồn cả hệ sinh thái trên cạn lẫn dưới nước.

Thứ sáu, Xây dựng cơ chế thống nhất giao một đơn vị chính quản lý, bảo vệ rừng, quản lý mọi hoạt động du lịch của du khách và người dân lên bán đảo Sơn Trà. Xây dựng các Barie kiểm soát, thu vé tham quan bán đảo Sơn Trà và xây dựng lộ trình chuyển đổi các phương tiện di chuyển thân thiện với môi trường trên bán đảo như xe điện, xe đạp, đi bộ thay các phương tiện cơ giới. Theo hướng này cần thành lập lại Ban quản lý khu BTTN Sơn Trà đã có từ năm 2008 trở về trước.

Thứ bảy, xây dựng mô hình du lịch sinh thái tạo ra thu nhập từ hoạt động bảo tồn hệ sinh thái và thiên nhiên hoang dã ở Sơn Trà. Theo đó, hình ảnh Voọc Chà vá chân nâu được xây dựng thành biểu tượng linh vật của Đà Nẵng tương tự như gấu trúc ở Trung Quốc, đại bàng đầu trắng ở Mỹ, Kangaroo ở Úc để thu hút du khách đến Đà Nẵng. Bán đảo Sơn Trà là nơi dễ dàng nhất trên thế giới có thể quan sát Voọc chà vá chân nâu – “Nữ hoàng linh trưởng”. Đây là loài đặc hữu của khu vực Đông Dương, thuộc Sách Đỏ Việt Nam. Do đó, cần ưu tiên bảo tồn sinh cảnh sống của loài ở đai độ cao dưới 200m so với mực nước biển, mọi hoạt động du lịch đều phải được thiết kế đảm bảo không ảnh

⁴Nghị định 18/2015/NĐ-CP ngày 14/02/2015 quy định về quy hoạch bảo vệ môi trường, đánh giá môi trường chiến lược, đánh giá tác động môi trường và kế hoạch bảo vệ môi trường.



hưởng đến đời sống bình thường của loài linh vật biểu tượng này cũng như sự đòi hỏi nghiêm ngặt về quy chế ứng xử của du khách.

Thứ tám, nghiên cứu và áp dụng mô hình tổ chức phi lợi nhuận tham gia quản lý Khu bảo tồn thiên nhiên Sơn Trà như mô hình Công viên thiên nhiên Đảo Phillip ở bang Victoria của Úc và Khu bảo tồn khỉ Tarsier ở Bohol, Philippine. Theo đó, doanh thu từ du lịch sinh thái như vé tham quan, quà lưu niệm sẽ được tái đầu tư vào các chương trình bảo tồn thiên nhiên, nghiên cứu và giáo dục quan trọng tại cộng đồng địa phương.

Ngoài những giá trị thiên nhiên và hệ sinh thái đặc biệt nổi trội, tiềm năng du lịch sinh thái bền vững, bán đảo Sơn Trà còn có vị trí quốc phòng an ninh trọng yếu. Do đó, chúng tôi kiến nghị cần hết sức thận trọng trong phê duyệt các quy hoạch phát triển ngành trong tương lai. Thực hiện các hoạt động tại bán đảo Sơn Trà nhằm đảm bảo tính bền vững của hệ sinh thái.

Chúng tôi xin gửi kèm Bản tổng hợp các vấn đề liên quan đến bán đảo Sơn Trà nhằm làm rõ hơn những căn cứ của các khuyến nghị, và sẵn sàng hợp tác, hỗ trợ các thông tin khoa học cần thiết để Quý ngài có thể đánh giá và cân nhắc đầy đủ hơn trong việc ra các quyết định liên quan đến bán đảo Sơn Trà.

Xin trân trọng cảm ơn!

Đà Nẵng, ngày 10 tháng 05 năm 2017

**Trung tâm Con người và
Thiên nhiên**

Giám đốc



Trịnh Lê Nguyên

**Trung tâm Bảo tồn Đa dạng
sinh học Nước Việt Xanh**

Giám đốc



Trần Hữu Vỹ

**Nhóm nghiên cứu - Giảng dạy Môi
trường & Tài nguyên sinh vật,
Đại học Đà Nẵng**

Trưởng nhóm

PGS.TS. Võ Văn Minh